

ХАБНАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 66 (7451) ● 1993 еыл, Бэс айыы 5 күнэ. Суббота ● Сизаната 1 солк. 50 харчы

НОВОСИБИРСКАЙ 12 предприятие хэлбэрэн тэрийбит «Симэкс» фирмалара олоор дүмэлэри сындамнык уонна хаачыстыба лаахтык тутар проблемалы быһаарар. Кини сүүрүн соруга — «бытыктаах» тууулары сүтэриги уонна нөтөдүстэри тутуу. «Симэкс» өнгөрө өнөтүгүн новосибирецтар эрэ буолбакка, Норильскай уонна Дыгускай олохтоохторо эмиэ интэриэһиргэстүлэр.

Синьмонка: фирма малхиян коттеджтары дьэргэтэр.
(РИТА—ССТА).

ОСКУОЛАЛАРГА — ЭКЗАМЕННАР

Оройуон орто оскуола-
ларын бүтэрээчилэр бэс
ыйын 1 күнүгэр бастагы
аккадjemнaрын туттарды-
лар.

С. А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскулатын XI кылааһын 26 үөрөнээччигэ саха литературатыгар өйтөн суруйууну толордулар. Кинилэр талыыларыгар барыта үс тема бэрилиннэ: «Нэриэһим, кэминбэр хааларым — кэкхитиэт кэрэмэ тылларым» (П. А. Ойуунускай 100 сааһын тгөлүү-

тутар аналлаах). «Мин сөбүлүүр суруйааччы» (нөгүл тема). Амма Атчыгыын «Сааскы нэм» романа — саха ыалын сиз-
Бу кэмгэ оскуола IX кылаастарын үөрэнээччилэрэ (кинилэр 63-төр) алгебраа экзамен туттардылар.

Республикада сый бас-
тын учууталынан ааттам
мыт Саргылана Михай-
ловна Макарова, үөртөр
математической кылааһы-
гар 15 оё үөрэнэр. Ки-
нилэртэн Аня Амисова
бериллибит соруудағы
«бизскэ» толордо, 11 үө-
рүнөөччү улатын комиссии
«4»-кэ сыналдаата.

Эмнэ XI нýлаасна үрэнэр 33 оло нуучча лите-

Елена
МОНАСТЫРЕВА

Елена
МОНАСТЫРЕВА

ТҮПТЭ БУРУОТА УНААРДА

МЭЧЧИРЭНГЭ

нэр күнгэ үстэ ыназы
ыаһынгга киридилэр.

Афанасий Михайлович Лыткин салайааччылаах туурт ийиллэх ишени Нуоһаанга субан сүөһүнү көһөрбүтэ ыраатта. Кинилэр хааччактарын олоҕу өрөмүөнизэтилэр, сорох өртүн гасартылар. Аны күһүн коһуодорствога туугарыахтаахтарын аһааччылаан уотууга туруоруулаахтар, оттон илгингэ хаалларыллар өртүн атын хаарчааха маччитингэ тууохтаахтар. Бөстүүктар тустаах үлэлэрин таһынан ходоһаны бүтэйдээһининэн дырыктаннахтара уонна сайын өттүөхтара. Быйыл Мындагаайыга орто ходоһа уута кэлэн дьон-сэргэ санаата көтөбүдүөнү, бары күөх сайын бизэрэр быһагыттан туттумахтаан хаалар, өйүнэн-санаанан салайтаран үлэһиргэ-хамсыырга кыһаналлар. Дьон-сэргэ үккэ ходоһаны ынах сүөһүгэ, сыгыга тэбистэрбэт ииннэтэн ылбыт сирдэрин бүтэйдээтилэр. Арай оройуон ииннэттэн тийбэ Сайын Сайыага сир аһааһыт дьон ити болпуроһунан дырыктаһа иинктэр. Табаарыстыба директара Н. Г. Михайлов онно сирдээх дьону кытта элбэхтин көпөстүктэ даһаны, биллэргитэ нуоһааларыгар - маһыларгар обуостара иинктэр. Оттон ныйрайдэр Улахан Алааска сайылаахтаахтар. Ол гынан баран өрөмүөнү ситэ иллик. Сүбү нунээргэ ситэрэн-хоторон, илгини ситэрэн кө-

пөртүүр бадалаахпыт. Булгуныааха Михаил Михайлович Дьячковский, Савнаас Окно Егор Афанасьевич Лдрийинский, Халбыныага Николай Афанасьевич Федотов биригдьяарднналар. Кинилэр тэрэбиннэриттон үүт ыама биллэрдик тутулукта-ныаа, Кырдыгыт нис-тээбиккэ эттэххэ, ферма-ларга суол-нис мөлтөх. Ардахтар тустэхтэринэ үүт-ас аһыйыта, буорту буолуута тахсаан сөд. Онон табаарыстыба салах-тата, фермалар бириг-дьяардэрэ эт-үүт комбина-тын ытта кэпсэтиннэ, сайылыктар суолларын-нистэрин өгөртөрөллөрө наада этэ. Билигин та-баарыстыба молоковоһа алдьанан турар, субу күн-нэргэ сүүрүөх. Үүтү тү-бөһиэх транспорууан та-баһыт, Фермалар күннэ 1 тонна 700 кг үүтү туттараллар, 3 центнери ыларга ыһардаллар. Сы-ба этчиринг көбөөтөүкэ уонна эһи аһылыгы дэ-лэйдик бэлэмнээн сиэттэ-хтэринэ үүт ыама өссө ур-дүүр толору кыахтара бааллар.

Саман сайыгна үктэн-
либит. Аммабыт наллыгы
кэксэ сылларга тэһнээ-
тэххэ быһыл өнсүйдэ.
Онон ити быһагы мунгу-
туур нөдүүстөөхтүк таба
туһаныы бэйэбиттэн хас
биирдиибиттэн, төһө
тэрэллэннээхпиттэн, түм-
сүүдээхпиттэн тутулук-
таныыда.

Савелий ПОПОВ

араас хордоох нэрсхөннэр
күөдүйтэлээн ыллылар.
Үс сайбылыка атын-эргиз
эргиз арааһа дөлөмч тар-
дылыһа. Ити сайбыл-
тарга бийыл сайын бары-
та 20 ыанньысыт үлэлэ-
бэ. Кинилэр үрүн илгээн
төһө дэлэйдик ымыларым-
тан табаарыстыбаларын
дохуота улаханлык туту-
дуктаныба. Ол иһин олох-
тоох Сэбэст, нэһилиэк
дьаһалтатын, табаарысты-
ба представителлэрэ күөх
сайын бизэрэ быагыһын
мунгууурдук туһанан мөч-
чирэн ыйдарыгар үрүн
туһабы үрүйэһин сүүрү-
гүрдэллэригэр багарды-
лар.

Табаарыстыба 409 мян-
нынтаах. Ити инагэр ту-
гуй тигэһэлэр эиэ кир-
сэллэр. Билингги түрүгү-
нэн 253 сага төрүүбү
млла. Сорох ынахтара,
тигэһэлэрэ мантан сайын
төрүөхтээхтэр. Зоотехник
Акулина Алексеевна Кар-
пова хас күн ахсын кэ-
рвэтэ сайылыктарыгар
сылдыар. Маныыксыттар
бу, туһааннаах бири-
гэдииндрдери ытта кэлэ-
тинэр, үүт ыамын хон-
туруодлаһар. Субу күн-
нэргэ электрческэй уот
сүөх буолан маныыксыт-
тар ынахтарын күнгэ ик-
кээ пилилэринкэн ыылар.
Билингги уот динията чо-
лугэр түһэрилиннэ, оном
электродойкалар үлэлээн-

Вийд хайа да сүлдээр «Мандахайн» таваарыг сүөлүнү нитэр үс биргээдэтин үлэниттэр эрдэ саймылар сүрдэрин булдулар, Ыам ыйын 31 күнүгэр изилнэк дьаалтатын, таваарыг саппайааччылар нистын фермалар ахсын тарбаһаннар коллективтар саймыланка тахсымыларгар көмөлөстүлэр. Сарсыарда эрдэтин Кыкк Амма кытыла көһөөччүлэр таһаастарын, сага төрөөбүт нырэдэри тизээр техника тываһан, ынах магырааһынан, нырэй мэңгирээһининэн, үлэ дьонун көхтөөх саһатынан туолла. Саймыланка тахсын олус тарээһиннээхтик барда. Ынах сүөлүлэр барахсаттар суол устун хотоһостуу субустулар, эрдэ төрөөбүт нырэдэр ойуонкаһын оонньоотулар, атыар оҕустар үрдэрин изиллэрэнтэн аа-дьоо сүлдэрэниэтилэр. Субаннар сага бытыгыраан эрэнчүөн-оту батыһан муһулар-ханныр хаамтаһарына күөгэйэр күннэригэр сүлдьэр уолаттар атынан күөйтэлээн суолларын булдурааллар.

Ити күүн Булгуннах,
Халбаныкы, Саппаас От
сайылыктарыгар түптэлэр
буруолара унаарда, бы-
дыргы сахалар үгэстэри-
нэн титиниктэр ахсын сала-
ма ыйанна, чугууннарга
уот оттоннор дойду-сир
иччизирин алдаан айах
туттулар, дымэлэр ахсын
арыылаах саламаат, алаа-
ды остуолу хоточу тар-
дылына. Уруккуну-хойу-
куну ахтыстылар, хаби
сыллаахха хайдах үдэлээ-
биттэр эинэ умнууга
хаалбата, ол быйдыгар

БАСТАЖЫ САМОХОДЖА

Икэтыг Кутда бирингэстэйгэр быһылгы навита-
цияда бэлэмнэни бары дьаһаллара толорулла са-
таатылар. Аһы-тыгыһы, табаары, барыта 14
тыһ. тонна көрүнэ нурууһу, Мындааайгыга аба-
дыахтара, Осетровоттан айланга түрүүт 17 ааз, ил-
лэрээ күнээди дааннайынан, Өлүөнэттэн туоралы
Алданы, сорохтор хайыһы-үйөдө Аммын өнсөйөллөр.
Үс бастаһыллара Амма төрдүн аастылар динэ
Хаандыгыттан бидлэрбигтээ.

Ааспыт сэрэддэр икки киһиэ бастаагы самоходна Кыстык Кутдара тигистэ. Бу кэминтэн утум-сүтүм батыскаан илэр икки аал чаппарга, сорохтор бэтинсэрэ кэлбит буолуохтаахтар. Ээнигэ айаннаабыт буоллахтарына, бары да бу нэмтэ Амма төрдүн аастахтара. Уу таһыма үчүгэй дикллар. Онон билинниктэ айалгыа уоох да нигинсэ суох. Таһаас барыта арыахтыы хонугунаа былыскаан. Кыстык Кутдара калар түбэлтэтигэр курууска эбии күүс тардыллыабына табыллыһы. Райпотребсоюз бу үлэрэ төбө киһини илларбэтинн ыйыталаһа сарыт-тыбыт.

— Барыта 40-чи киши Мындагабайга түмүлүшкө, — дийр районтребсовкз бырабылланнатын председателин солбулааччы Леонид Алексеевич Ермолаев. — Мындагабайтаары, Хатылытаары, Сылангады эргиза предпритиеталар 7-лиш—8-тыи куруусчуттаах иширдилер. Эбни дьону да, техниканы да туртордах.

пытана сатанмыны. Билгийн Хаандыгтантэн бигр устар кыраан кэлэн курууска туһаныллан эрэр. Ону тохтоло суох үлэлэттэххэ эрэ хайа эрэ өртүнэн ба- дайыанньаттан тахсыахыт. Куруус үкэс тэомнаах самоходларга тизлэн кэлэн дигэн сабадарыныбыт. Онуку таһадаһи килинэн куруустугур дайыне кыла- лааччыта суох. Овои кыраагыга эрэ эрэрэбгиттэр тийфэйт. Оттои кытылга сүеиэмийи оиуи булла- ррга, биллэн турар, кили күүһө уонна байыбт а- томашиналарбт тохтоло суох сүүриллэрэ наада. Кыстык Кугдатаагы ыскылаанна бородуунаттан бурдук ании курдук убуунку хараллар өртүн ил- лэрэахыт. Үкэсүн Чурылчыга эрэгэн предприни- тарларга тута тюрдөн илээхыт. Суһал совустун прихотдани, атыга таһаардахчытаа табыллар.

Бастакынан кэлбит СРТ-1102 самолехда барыга 772 тонна табылган аялган. Ошшо 261 тонна рай-потребсоюз табылган баар. Игитинг атына совхозтарга, табылгастыларга адырыстаммыт. Чочкулдан эт-төхкө, Мырылаага—104, Хатылыга—103, Арылаахха—48, «Мутудай» сылга заводугар—103 тонна, маны тенте «Эрилик Эристин аатын» совхозка» дини адырыстах 153 тонна табылган кээл.

Бигдүгнй самхоходкаларынтан мьлахха, манһныл аадырмстаал талаар араад нөрүнэ Кустың Ругдага калэн иһэр. СК-2086: Хатылыга—483, Мырылаба—310; СК-2055: Бахсыга—470, Мымдабайылга—400.

Мугудайга—56 тонна; СК-2056: Эрилин Эрстиннигэ—818 тонна (барыта комбикорм); СК-2084: районпотребсоюзка—109, Мугудайга—286, Субурускайга—113, Эрилин Эрстиннигэ—186 тонна; СТО-1115: районпотребсоюзка—1388 тонна (бурдук, комбикорм); СТО-1114: районпотребсоюзка—1384 тонна (комбикорм, туус, куруппа); СТО-1113: районпотребсоюзка—626 (бурдук, куруппа, комбикорм), бааһынай хайаайыстыбаларын ассоциациятыгар—599 тонна; СТО-1119: районпотребсоюзка—1291 тонна; СПН-668: районпотребсоюзка—266 тонна (шифер, гүнюк тааһа), маны тэгэ итиннэ тыйа хайаайыстыбатын предриятиеларыгар аадырыстамыт буочукалаах уматын—буунохтуур матырыяаллар баалар; СТ-608: бааһынай хайаайыстыбаларын ассоциациятыгар—352 тонна; СТ-628: районпотребсоюзка—337 тонна (бурдук, куруппа, о. д. а.); СК-2099 (контейнероо). Сылагга—281, Туулумада—207, Субурускайга—353 тонна; СПГО-823: бааһынай хайаайыстыбаларыгар—214, Сылагга—56, районпотребсоюзка—482, Туулумада—93 тонна; СТ-624: районпотребсоюзка—312 тонна (бурдук, комбикорм); МТ-1386: районпотребсоюзка—647 тонна (промышленнай табаар); СТО-1103: районпотребсоюзка уонна Мугудайга аадырыстамыт таһаастаах (тоһөтө чуолкай суох).

«CD» корп.

